

Bratje kapucini v Škofji Loki 1706 – 2006

Sestava bratstev v kapucinskem samostanu v Škofji Loki 1706 – 2005

Kapucini v Škofji Loki, kakor tudi njihov tukajšnji samostan nimajo o sebi neke posebne ali celo velike monografije, s kakršnimi se ponašajo nekateri drugi samostanski redi in družbe v Sloveniji. To je pač v skladu z njihovo držo malih Frančiškovih bratov, katerim pripadajo. Seveda nadvse skrbijo za pisano besedo in knjige o čemer priča njihova bogata knjižnica z dvajsetimi inkunabulami in z znamenitim Škofjeloškim pasijonom (*Instructio pro processione Locopolitana in die Parasceve Domini*) za povrh. Največ piše o kapucinih v Sloveniji sedanji gvardijan škofjeloškega kapucinskega samostana, prof. dr. Metod Benedik, ki je z disertacijo *Die Kapuziner in Slowenien 1600 – 1750* leta 1973 na papeški univerzi Gregoriana v Rimu, tudi obranil akademski naziv. O začetkih kapucinskega samostana je leta 1988, v *Acta Ecclesiastica Sloveniae (A.E.S.)*, pisal tudi Primož Kovač. V 16. številki A.E.S., katere urednik je dr. Metod Benedik, je leta 1994 na zajetnih 726 straneh izšlo temeljno delo *Kapucini na Slovenskem v zgodovinskih virih* »loških« avtorjev p. Metoda Benedika in p. Angela Kralja. Tudi v Loških razgledih smo že prebrali marsikaj o »naših« kapucinih in »njihovem« pasijonu. Tako v 40. št. za leto 1993, predvsem pa v št. 46 za leto 1999, ki je v dobri delu posvečena Škofjeloškemu pasijonu. V zbirki *Doneski Loških razgledov* je letos, tristo let potem, ko so prišli kapucini v Loko, izšel obsežen katalog k Potujoči razstavi Škofjeloški pasijon 2006 s prispevki različnih avtorjev pri Muzejemskem društvu Škofja Loka.

Ob tristoletnici prihoda kapucinov v Škofjo Loko, so škofjeloški kapucini izdali knjižico o sestavi njihovega bratstva od začetka do danes. Gradivo zanjo je zbral in pripravil p. Angel Kralj. Osnova knjižici je rokopisni seznam predstojnikov in očetov kapucinov v Škofji Loki, ki ga je leta 1933 napravil p. Oton (Alojzij) Kocjan (1876 - 1954), do leta 1984 p. Avguštin Cijan (1912 -), do jubilejnega leta pa je gradivo zaokrožil p. Angel (Bogomir) Kralj.

V navidez skromni in enostavni knjižici na 162 straneh male osmerke se v preglednih seznamih predstojnikov, očetov in bratov kapucinov v Škofji Loki z njihovimi osnovnimi podatki, skriva množica nadvse uporabnih podatkov, kot je na primer kratka zgodovina Škofje Loke od darovnice cesarja Otona II. iz leta 973, samega prihoda kapucinov, gradnje cerkve, konvikta (malokdo ve, da je delovala v škofjeloškem samostanu več let samostanska visoka teološka šola, ki je bila verificirana v Beogradu), do nemške okupacije in namenov povojnih domačih oblasti, da se samostan podre in na njegovem mestu postavi križišče.

Med predstavitvijo vseh 116 mandatov gvardijanov zvemo, da je bil p. Ambrož (Francišek) Breclnik petkrat zapored gvardijan (1859 - 1873), da je prenovil in preslikal oltarje, dal na rediti križev pot, ki ga do takrat ni bilo, da je kupil in prenovil starološke orgle. Obširno in pregledno je predstavljeno tudi razgibano ter bogato življenje in delo p. Otona (Alojzija)

Kocjana, prvega slovenskega apostolskega penitenciarja, ki je prišel v loški samostan prvič po izgonu iz Gorice leta 1915 in bil tu gvardijan dvakrat s presledkom (1922–1924, 1926–1927) in je postavil samostan na čvrste temelje. Pri p. dr. Vigiliju (Ivan) Altu, ki je bil predstojnik od leta 1964 do 1967 stoji pripis, da je uvedel telefon, toplo in hladno vodo v sobe, odstranil prižnico, sprejel Marijini sestri in uvedel »nobel« mašo ob 11. uri. Tu je dopisanih nekaj izpisov iz samostanske kronike. Primer za leto 1964, ko jo je, za nazaj, pisal p. Edvard. »*Poklicanemu predstavniku samostana p. Edvardu sporoči predsednik občine, da pripravljajo načrt nove hiše, ki bo celotno podkletena, z malo večjimi sobicami od prejšnje skice (z dne 13. VIII. 1963) za 12 redovnikov, na parceli v Virmašah proti železniški progi ...*« Zadnje gvardijane, od 108 do 116, in seznam kaligrafskega popisa vseh gvardijanov z originalnega pergamenta v samostanskem refektoriju je dodal p. Angel.

V drugem delu, pred seznamom očetov, vpisanih je 96 patrov, je obširna notica o patru Romualdu iz Štandreža in njegovem Škofjeloškem pasijonu iz leta 1721.

Avtor Kralj je dodal še sezname za škofjeloške kapucine iz škofijskih in provincijskih šematizmov, tabel rajnih in osnovne podatke ter datum in kraj smrti tistih loških kapucinov, ki so vpisani od leta 1834 v štajerskih ali slovenskih provincijskih šematizmihih.

V XIII. poglavju so dodani spomini p. Avgušтина Cijana na nekatere njegove redovne brate. Za konec preberimo tri od njih, Ločana, p. Petra, p. Odilona, ki je bil pojem kapucina za Ločane v prejšnjem stoletju in p. Edvarda izrednega borca, zaslužnega, da so kapucini ostali v Loki.

P. Peter Krmelj iz Škofje Loke. Bil je absolutno zgodovine. Tankočuten, pozoren na druge, mirnen značaj. Rad je molil. Gibal se je zelo malo. Julija sem ga vprašal, ali so breskve že zrele, mi je odgovoril: »Veš, letos se nisem bil na vrtu«. In to v Vipavskem križu, kjer je bil takrat gvardijan in kjer je tako čudovit sadni vrt celinskega in tropskega sadja, od grozdja, fig, pomaranč, kakija in kivija. Lepo je pridigal in se za pridige resno pripravljaj. Umrl je kot predstojnik v Križu na Vipavskem za pljučnico, ki jo je staknil v Postojnski jami in je zdravnik ni pravočasno ugotovil, leta 1973, star 61 let.

P. dr. Odilon Mekinda iz Cerknice. Bil je izredno talentiran in vsestransko visoko naobražen. Doktor teologije in filozofije. Umski tip, ki se je zanimal za vse. Zbiral je metulje, ki so sedaj verjetno v muzeju. Opazoval zvezde. Imel čut za umetnost. Bil je dober pevec; posebej ljubil koral. Logičen mislec, odličen pridigar. Dalj časa je imel v stolnici v Ljubljani ob 11. uri sveto mašo za intelektualce. Vodil je nešteto duhovnih vaj za duhovnike, redovnike, redovnice, bogoslovce, študente. Bil je temeljit, strog, skromen, pobožen. Vnet Marijin častilec. Bil je vedno lepo urejen, imel lep nastop, pisavo kaligrafično. Vsi so ga spoštovali. Na naših kapucinskih šolah je poučeval latinščino, grščino, hebrejščino, filozofijo. Govoril je 12 jezikov. Imel je mnogo stikov z ljubljanskimi profesorji. Trikrat je bil provincial ilirske province in enkrat generalni definitor. Umrl je v Škofji Loki leta 1967, star 83 let.

P. Edvard Vogrin od Svetega Antona v Slov. gorica. Bil je človek izredno močne volje, premočrten. Že med vojno je širil misel na slovensko kapucinsko provinco in to ustno in pisno. Spremljal in zapisoval je pomembne dogodke v svoje namizne koledarje. Njegova zasluga je, da v Škofji Loki kapucinski samostan še obstaja, za kar se je junaško boril tudi pri najvišjih oblastnikih, čeprav so drugi že odnehali in nas je tudi ljubljanski nadškof Pogačnik prosil naj odidemo k Svetem Duhu, kot so odšle Ursulinke, on ni popustil in končno zmagal. Rad je živel v Škofji Loki; »Starih Omar ne prestavljači«, če so ga hoteli premestiti drugam. Umrl je v svoji Loki v božičnih dneh 1980, star 81 let.

Za zadnje poglavje knjižice je p. Angel priobčil pismo, kapucinskega vrhovnega predstojnika brata Johna Corrivcau a, ki je bilo poslano iz Rima, 23. oktobra 2005 in je meditacija ob zadnji kanonizaciji kapucina p. Feliksa iz Nikozije. Slednji predstavlja ikono (pravi lik) kapucina nekoč in danes v njegovi majhnosti, uboštvu in bratstvu.

Knjižica ima na koncu še imensko kazalo.

S pričujočo knjižico se prav po kapucinsko skromno, vendar skrbno, končuje v Škofji Loki jubilejno leto 2006, ki smo ga spremljali ob tristoletnici prihoda kapucinov v Škofjo Loko in istočasno ob štiristoletnici njihovega prihoda na Slovensko. Začeli smo to praznovanje v Loki s potujočo razstavo Škofjeloški pasijon 2006 Muzejskega društva Škofja Loka v Slovenskem parlamentu in v Galeriji Ivana Groharja, z razstavo Loškega muzeja: Škofja Loka v času pasijona na Loškem gradu, s fotografsko razstavo Petra Pokorna Škofjeloški pasijoni 1999/2000 v Štandrežu v Italiji in s koncertom Toneta Potočnika in njegovega Koralnega zbora Akademije za glasbo iz Ljubljane z glasbo Škofjeloškega pasijona v Nunski cerkvi v Škofji Loki. Tako smo na spodoben način zapolnili vrzel v jubilejnem letu 2006, ko je izpadel načrtovani celotni »Romualdov – Kokaljev« pasijon v Škofji Loki.

Knjižica je namenjena interni uporabi, za študijske potrebe je dostopna predvsem v matičnem škofjeloškem kapucinskem samostanu.

Zbral brat Angel Kralj